

Warszawa, 6 kwietnia 2008 r.

Pan
Prof. dr hab. Michał Kleiber
Prezes
Polskiej Akademii Nauk

Szanowny Panie Profesorze,

w imieniu Prezydium Komitetu Nauk o Kulturze PAN pragnę przedstawić Panu Prezesowi stanowisko w sprawie planowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmian w systemie stopni naukowych. Zmiany te, jak wynika z licznych prezentacji medialnych (m.in. z wywiadu z min. nauki i szkolnictwa wyższego prof. Barbarą Kudrycką pt. *Habilitacji pa, pa*, opublikowanego w „Gazecie Wyborczej” 3 IV br.), zmierzają do zniesienia habilitacji oraz wprowadzenia zróżnicowanych form doktoratów: stopnia certyfikowanego doktora z uprawnieniami promotorskimi i doktora „zawodowego”. Zapowiedzi te wzbudziły poważny niepokój w środowisku polskich kulturoznawców.

W ostatnich latach studia doktoranckie – zgodnie z kryteriami wprowadzonego już u nas systemu bolońskiego – traktowane są jako trzeci stopień studiów, zatem kształcenie na tym poziomie zostało wpisane w pragmatykę dydaktyczną szkoły wyższej – jednak nie w programy badawcze uczelni, o czym m.in. świadczy nieuwzględnianie publikacji doktorantów w punktacji jednostek. Raczej nie dopomoże to w podnoszeniu ani nawet w utrzymaniu rangi stopnia naukowego doktora. Nie odwróci tendencji do stopniowego obniżania się tej rangi pomysł, by prawo do przyznawania doktoratów certyfikowanych z uprawnieniami promotorskimi wyprowadzić poza jednostki macierzyste kandydatów – chociażby dlatego, że polskie środowiska poszczególnych dyscyplin są zbyt małe. W tej sytuacji habilitacja – szczególnie w naukach humanistycznych i społecznych – jest sprawdzonym sposobem rzetelnej oceny i weryfikacji dorobku naukowego, a rozprawa habilitacyjna jest świadectwem dojrzałych i samodzielnie wykonanych badań.

Argumenty te zyskują na wyrazistości, gdy porównamy poziom wielu przewodów doktorskich w Polsce i w krajach zachodnich. Często to porównanie wypada dla nas niekorzystnie – zarówno pod względem merytorycznym, jak w ogóle jakości procedur. Według naszych obserwacji doktorat na solidnej uczelni francuskiej, brytyjskiej czy amerykańskiej nierzadko odpowiada polskiej habilitacji. W tej sytuacji likwidacja stopnia doktora habilitowanego będzie oznaczać poważne szkody w polskim życiu naukowym.

Zwracamy się do Pana Profesora z apelem o podjęcie przez Polską Akademię Nauk działań, które uwzględniłyby wyrażone tu obawy środowisk humanistycznych.

Łączę wyrazy szacunku

Przewodniczący Komitetu Nauk o Kulturze PAN

(-) prof. dr hab. Leszek Kolankiewicz

Do wiadomości:

Prof. dr hab. Stanisław Mossakowski, Przewodniczący Wydziału I PAN